



Sporočilo svetega očeta Frančiška za 1. svetovni dan starih staršev in ostarelih

Dragi dedki, drage babice!

»Jaz sem s teboj vse dni« (prim. Mt 28,20) je obljuba, ki jo je Gospod dal učencem, preden se je dvignil v nebo in ki jo danes ponavlja tudi tebi, dragi dedek, draga babica. Tebi. »Jaz sem s teboj vse dni« so tudi besede, ki ti jih kot rimski škof in kot prileten želim nameniti ob tem prvem *Svetovnem dnevu starih staršev in ostarelih*: celotna Cerkev ti je blizu – povejmo bolje, nam je blizu –: skrbi zate, te ima rada in te noče pustiti samega!

Dobro vem, da to sporočilo prihaja k tebi v težkem času: pandemija je bila nepričakovana in besna nevihta, trda preizkušnja, ki je prizadela življenje vseh, ki pa je nam, ostarelim, prihranila posebno obravnavo, tršo obravnavo. Mnogi med nami so zboleli in veliko jih je odšlo ali pa so videli, kako je ugasni-

lo življenje njihovih zakoncev, njihovih dragih; preveč jih je bilo predolgo prisiljenih v samoto, osamljenih.

Gospod pozna vsako naše trpljenje tega časa. Blizu je tistim, ki doživljajo boleče izkustvo zavrženosti; do naše osamljenosti – ki jo je pandemija naredila še hujšo – ni ravnodušen. Izročilo pripoveduje, da je bil tudi sv. Joahim, Jezusov dedek, izključen iz svoje skupnosti, ker ni imel otrok; njegovo življenje – kakor življenje njegove žene Ane – so imeli za nekoristno. Gospod pa mu je poslal angela, da ga je potolažil. Ko je žalosten ostal zunaj mestnih vrat, se mu je prikazal Gospodov odposlanec, da bi mu rekel: »Joahim, Joahim!« Gospod je uslišal tvojo vztrajno molitev.« Zdi se, da Giotto na eni svojih slovityh fresk prizor postavlja v noč, v eno tistih številnih noči brez spanja, ki so polne spominov, skrbi in želja, ki smo jih mnogi od nas vajeni.

A tudi takrat, ko se vse zdi temno, kot v teh mesecih pandemije, Gospod že naprej pošilja *angele*, da tolažijo našo osamljenost in nam ponavljajo: »Jaz sem s teboj vse dni.« To govori tebi, to govori meni, to govori vsem. To je smisel tega dneva, za katerega sem želel, da bi se prvič obhajal ravno letos, po dolgi osami in še vedno počasnem okrevanju družbenega življenja: da bi

vsak dedek in vsaka babica, vsak starejši človek – posebno tisti med nami, ki so bolj sami – dobil obisk *angela*!

Včasih bodo imeli obraze naših vnukov, drugič naših domačih, naših starih prijateljev ali tistih, ki smo jih spoznali prav v tem težkem času. V tem obdobju smo se naučili razumeti, kako pomembni so za vsakega izmed nas objemi in obiski, in kako me žalosti, ker ponekod to še vedno ni mogoče!

Bog pa nam pošilja svoje glasnike tudi po Božji besedi, za katero skrbi, da je v življenju nikoli ne pogrešamo. Vsak dan beremo neki evangelijski odlomek, molimo s psalmi, beremo preroke! Gospodova zvestoba nas bo ganila. Sveto pismo nam bo pomagalo tudi razumeti tisto, kar Gospod danes zahteva od našega življenja. On namreč pošilja delavce v svoj vinograd ob vsaki uri dneva (prim. *Mt*, 20,1-16), v vsakem življenjskem obdobju. Sam lahko pričam, da sem klic, da bi postal rimski škof, dobil, ko sem tako rekoč dosegel starost za upokojitev in sem si že predstavljal, da ne bom mogel več narediti veliko novega. Gospod nam je vedno blizu, vedno, z novimi povabili, z novimi besedami, s svojo tolažbo, vendar nam je vedno blizu. Vi veste, da je Gospod večni in ne gre nikoli v pokoj, nikdar.

V Matejevem evangeliju Jezus reče apostolom: »Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal« (28,19-20). Te besede

so namenjene tudi nam danes in nam pomagajo bolje razumeti, da je naša poklicanost varovati korenine, posredovati vero mladim in poskrbeti za majhne. Dobro poslušajte: kaj je naša poklicanost danes, pri naših letih? Varovati korenine, posredovati vero mladim in poskrbeti za majhne. Ne pozabite tega.

Ni pomembno, koliko si star, če še delaš ali ne, če si ostal sam ali imaš družino, če si babica ali dedek postal že mlad ali bolj v letih, če si še vedno samostojen ali potrebuješ pomoč, saj ne obstaja starost za upokojitev od naloge oznanjevanja evangelija, od naloge posredovanja izročila vnukom. Podati se moramo na pot in predvsem izstopiti iz sebe, da bi začeli nekaj novega.

Tudi zate torej obstaja prenovljena poklicanost v ključnem trenutku zgodovine. Vprašal se boš: kako je to mogoče? Moje moči se iztekajo in ne verjamem, da bi lahko kaj prida storil. Kako se lahko začnem obnašati drugače, ko pa je navada postala pravilo mojega življenja? Kako se lahko posvetim najbolj ubogim, ko imam že toliko skrbi za svojo družino? Kako lahko razširim pogled, če mi ne dovolijo niti oditi iz prebivališča, v katerem živim? Ali moja osamljenost ni pretežka skala? Jezus sam je slišal takšno vprašanje od Nikodema, ki ga je vprašal: »Kako se more človek roditi, če je star« (*Jn* 3,4). To se lahko zgodi, odgovori Gospod, če odpremo svoje srce delovanju Svetega Duha, ki veje, kjer hoče. Sveti Duh gre v svobodi, ki jo ima, povsod, in dela, kar hoče.



FOTO: ANDREA PIACQUADIO / PEXELS

Kot sem večkrat ponovil, iz krize, v kateri je svet, ne bomo izšli enaki: izšli bomo boljši ali slabši. In »Bog daj, da ne bi to bil še eden v vrsti hudih zgodovinskih dogodkov, iz katerega se nismo bili sposobni ničesar naučiti. Da ne bi pozabili starih, ki so umrli zaradi pomanjkanja respiratorjev. Da tako velika bolečina ne bi bila zaman; da bi se predali drugačnemu življenju in bi enkrat za vselej odkrili, da imamo vsi potrebe in smo dolžniki drug drugega, da bi se prerodili vsi obrazi človeštva« (*Vsi smo bratje*, 35). Nihče se ne reši sam. Dolžni-ki drug drugega. Vsi smo bratje.

V tej perspektivi bi ti rad povedal, da si potreben, da bi v bratstvu in družbenem prijateljstvu gradili jutrišnji svet: svet, v katerem bomo živeli – mi s svojimi otroki in vnuki – ko se bo nevihta

umirila. Vsi »moramo biti dejaven del rehabilitacije in podpore ranjeni družbi« (*prav tam*, 77). Med različnimi oporniki, ki morajo podpreti to novo gradnjo, so trije, ki jih bolje od drugih znaš postaviti ti. Trije oporniki: *sanje*, *spomin* in *molitve*. Gospodova bližina bo tudi najbolj krhkim med nami dala novo moč, da se podajo na novo pot po poteh sanj, spomina in molitve.

Prerok Joel je nekoč izrekel to obljubo: »Vaši starčki bodo sanjali sanje, vaši mladeniči bodo gledali videnja« (3,1). Prihodnost sveta je v tej zavezi med mladimi in starejšimi. Kdo, če ne mladi, lahko sprejme sanje starejših in jih ponese naprej? Vendar je za to treba še naprej sanjati: v naših sanjah o pravičnosti, miru, solidarnosti se skriva možnost, da bodo naši mladi imeli nova

videnja in bomo lahko skupaj zgradili prihodnost. Potrebno je, da tudi ti pričaš, da lahko prenovljeni izidemo iz doživetja preizkušnje. Prepričan sem, da ne bo edina, saj si jih v svojem življenju imel že veliko in ti je uspelo priti iz njih. Iz tistega doživetja se nauči, da boš tudi sedaj prišel iz preizkušnje.

Sanje so zaradi tega prepletene s *spominom*. Mislim na to, kako dragocen je boleči spomin na vojno in koliko se lahko novi rodovi iz njega naučijo o vrednosti miru. In to moraš posredovati ti, ki si doživel bolečino vojne. Spominjanje je resnično poslanstvo vsakega starejšega človeka: spominjanje in prinašanje spomina drugim. Edith Bruck, ki je preživela dramo šoaha, je dejala, da »je celo razsvetliti eno samo vest vredno truda in bolečine, da se ohrani spomin na tisto, kar je bilo – in nadaljuje – Spominjati se zame pomeni živeti.«[3] Mislim tudi na svoje stare starše in na tiste med vami, ki ste morali emigrirati in veste, kako težko je zapustiti svoj dom, kot mnogi to počnejo še danes v iskanju prihodnosti. Morda imamo nekatere izmed njih ob sebi in skrbijo za nas. Ta spomin lahko pomaga graditi bolj človeški, bolj sprejemajoč svet. Brez spomina pa ni mogoče graditi; brez temeljev ne boste nikoli zgradili hiše. Nikoli. Temelj življenja pa je spomin.

Končno *molitev*. Kot je nekoč dejal moj predhodnik papež Benedikt, svetniški starček, ki še naprej moli in dela za Cerkev: »Molitev starejših lahko zavaruje svet in mu morda pomaga bolj učinkovito kot trud mnogih.«[4] To je dejal skoraj

na koncu svojega papeževanja, leta 2012. Lepo je. Tvoja molitev je zelo dragocen vir: to so pljuča, ki se jim Cerkev in svet ne moreta odpovedati (prim. Apostolska spodbuda *Veselite evangelija*, 262). Zlasti v tem času, ki je za človeštvo tako težak, ko vsi v istem čolnu prečkamo viharo morje pandemije, tvoja prošnja za svet in za Cerkev ni zamen, ampak vsem kaže mirno zaupanje v pristanek.

Draga babica, dragi dedek, ob zaključku tega sporočila bi tudi tebi rad pokazal zgled blaženega – in kmalu svetega – Karla de Foucaulda. Živel je kot puščavnik v Alžiriji in je v tem obrobem okolju izražal »željo, da bi bil brat vsakemu človeškemu bitju« (okrožnica *Vsi smo bratje*, 287). Njegovo življenje nam kaže, kako je mogoče tudi v samoti svoje puščave prositi za uboge vsega sveta in v resnici postati univerzalni brat in univerzalna sestra.

Gospoda prosim, da bi tudi vsakdo izmed nas po njegovem zgledu razširil svoje srce in ga naredil občutljivo za trpljenje najmanjših in sposobno za prošnjo zanje. Naj se vsak izmed nas nauči ponavljati vsem, zlasti pa najmlajšim, besede tolažbe, ki smo jih danes slišali kot namenjene nam: »Jaz sem s teboj vse dni.« Naprej in pogum! Naj vas Gospod blagoslovi.

Rim, sv. Janez v Lateranu, 31. maj,
praznik Marijinega obiskanja
FRANČIŠEK

Franciscus